

3-26

Zamçalov

ЇАНГЫЛА НЫРА

Кomiәtis
M. Сьсолетина.
Redaktirujtis
I. A. Sadrin.

7-

САГЫЛА НЬРА.

I.

• Og təd, kыз vištavнь eta jыliш. Stыd əđđən, šeravнь vьdənnьs pondasə. Kыз-цекыз a vištala: aш vьdəs çeład tədəнь, kьeəm me vəli sek.

A vəli me, vištavнь-kə vьliш, vəvьssa vəv. Jon me, medzdorovəj da prokazьk skolaьn. Vot i vəvali. Kьeəm-лиvo viļ zonkaok loktas skolaə pervujiш, me sija kuta vokьn, med vєlətiш ez adžьv i kutča sь vььn kesitчьнь:

— Suvt pizəs vьlat! Sija pervošaң oz i vezərt ñeļki.

Мьjлə, suə, меньм suvtнь? Льмьs va.

— Suvt, tenьt suəнь! On təd kin seteəm me?

— Og.

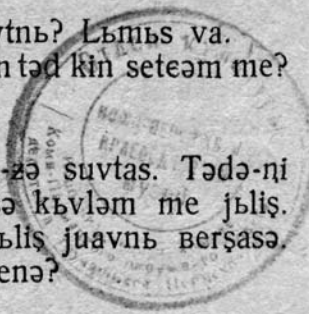
— Šeļina, vot kin.

— Sija kьlas etə i sek-zə suvtas. Tədə-ñi me jыliш. Ñeļki, skolaєz esə kьvləm me jыliш. Suvtas sija, a me ponda sьliш juavнь veršasə.

— Kьvзьнь pondan menə?

— Ponda.

— Kernь мьj єakta, ñeto ьsta kьtчə, munan?

— Muna.

— Zonkaokkezkət me vylə pondan kajnə?

— Og, og pondə.

Viža me sijə siž dьrзьk, a medvəryn grə-
žita əddənzьk i sija sь vəryn kuž təv me oзын,
кьз началник озын: вьд кьvsə mençim кьvзə.

Da mençim ңe toko zonkaez polənə, a i
açьs velətişьs, Antonina Vaşillovna i to pov-
lis. Ətrьr me əddən зьrьн urok kosta vəvali
i sek sija mədis ajələ vištavnə.

Me peremenəon lokti sь dьnə i juala:

— Antonina Vaşillovna, te zavьl pondan
poraşnə?

Kolas. Seçinin, ңem tekət oz poz kernə.
Velətçan te uməla, a vəvalan vьdənnьssa əddən.

— Me seşsa og pondə.

— Te menьm kьnьmiş-ңi ətə kəsjin?

— No on məd, oz kov—poraş! Toko sь və-
ryn kažalan, zaļejtьstan...

Me i açьm eg təd, mьj me sьlə verma
kernə. A sija, naftə, povzis—ңem ez i vištav
ajələ. Toko torja parta vylə pukşətis.

Siz i çulalis eta. Me əsə əddənzьk pondi
vəvavnə.

A пьvka zuggez jьliş i vaitnə ңem.

Nija kuim versta ььна рьssisə, medvь toko
şin ožə menьm ңe sednə. A me eg vərət nižə.

Kər toko ne vylış taekan i nija gorzəp-ñi.
Mepm ñelki vajitnъ nъkətneokota, a ñe toko
kuçışnъ.

II.

Revolucionnəj praznik vərն pondelnikə,
pukalam mi zərjn i gizam višt.

Antonina Vaşillovna partəz kolasət vetlətə,
vizətə, medvъ əta medliş eg guşalə.

Me toko dumajti
vьdəs i pondi giznъ,
drug ossis vьəs i
pъgə kьeəm-kə nъv-
kaok.

Jur sьlən ka-
təm salən, kokas
sapozokkez vьztəş,
sapog nьrres vьlə
levtişəmaş, a açьs
nevna toko vьln-
zъk partaşa: ətik kь-
lən — çigarkakođ.

Antonina Vaşil-
lovna suvtçis i vi-
zətə sь vьlə, I mi
vьdəmьm vizətam.

A nija vьtte pъg
mijanь vələma.

БИБЛИОТЕКА

2929

Ленинградского университета

Pərtçalis saļ, treknitis sь vьliş porog dьnyl
lьm, sьvəryl çьskis zьrym trepiçkaə i puktis
sija kormanə.

— Olat vьlat!

Mijə vak-vak şerəmtçim. Sija suvtis mi-
janlaņ vokən i mi kažalim:

Sьlən vьdəs piņəla, nьr çangьļa, vьvlaņ
kerşəm, sapozokkez kəstişəmaş, çikiş vəras uci-
tik, kьz sьvəz i tozə vьvlaņə kəstişəm.

Antonina Vaşillovna gorətystis mijan vьlə:

— No eta esə mьj eteəmys! Kьeəm şeraləm?!
a bergətçis sь laņə.

— Olan vьlan! Te kin seteəmys.?

— Me—Kosəj.

Bəra vьdəs zьr vakşьstis şerəmtçis.

Antonina Vaşillovna loktis sь dьnə əddən
matə, vizətis sь vьlə i oz təd mьj viştavnь.

Şinnez vьlə te en vizət. Şinnez menam
vurəş. Eta menam ajə — Kosəj.

— No dak mьj-zə estiş?

— Siz-kə, i me Kosəj.

Me kьz vьzņita şerəmtça, vьdəs şinvəez
şinnezşim çepəşsasə sija vizətystis me vьlə,
da viştalis:

— Bьyt, a vəvəv. Setçə i Antonina Vaşi-
llovna şerəmtçiş.

— Bəv, te-ed açyt vinovat. No kьz-zə te
ažьlin, med jəzьs aşnьsə suisə Kosəjjezən,

toko sijən, mьla nьlən ajnьs kosəj?

— Некъеэм ме не вэв! Къз-зэ меньм sunь, koji mijanəs vьdən siz suə? Mijan pamil-lo seteəm: Kosəj:

— Ok, von mьj? No en ləgaş me vьlə d̄iʔatko me tençit eg vezərt. Mьjlə-zə te loktin?

— Mьjlə—velətçьnь.

— Dak ed əni şorn̄i, kolis arşan loknь, kər pondətçim velətçьnь.

— Sek menьm ez tuj loknь, mamə menam sogalis—me vəli kəzajka tujə.

— Da mijan i mestaьs avu. Vizət vьdlaьn pukalənь,

— A von, kьtən vьzьts pukalə, kədija şe-ravnь vura kuzə.

— Setən kuiməz gruppə—pervəjas vьd mestaьn pukalənь.

— Menьm oz kov pervəj gruppəьs. Me mədikiş-ŋi peti.⁶

— Me kьk təv karьn velətçi. Mijan olisə Tьkvinaьn, a me setçin d̄ada ordьn vəli: Toko sijə əni indisə mədiklaə.

— Kər-zə te jestin, tenьt kьnьm vo?

— Das-ŋi. Te en vizət uçət mьgər vьlam, velətçi me vura, mijan velətiş oskis menə.

Me dumajta: „Sulav, te me dьnьn en ossaş къз esə me tenə oska.“

Pukşətisə sijə menam parta vьlə. A me

аsым мeстa oг адзь: Къз визѣта вѣршанас
сьлѣн сьр вѣзok, сиз i oкoтa шивилонaс тaeкьнѣ.
Me мeдпeрвѣй skoлaьн, мeнчiм вьдѣс рoлѣнѣ,
a мe дьнѣ рукшѣтисѣ кьeамкѣ...i виштaвнѣ нѣл-
ки oг кuz-нѣвкaзугѣс. A сija рьр вьѣтѣ пaрoс-
нo, къз кaea вeргaлѣ мe oзын—to вeргѣтѣс
мe лaнѣ чaнгьлa пьрнaс, тo jур вѣрнaс, мьснaс,
чикиш увтaс гѣрoк i гѣрoкaс гѣрд jуршoккeз...
Шѣлѣм нѣлки гудьртѣис.

Məd lunas ʃerpitnʹ me eg vermbʹ i pere-
mena ozas viʃtali Antonina Vaʃilʹlovnaʹslə:

— Me og pondʹ sʹkət pukavnʹ.

— Kʹz etə on pondʹ, mʹla?

— Ne okota menʹm, Nu, sija. Neto sija
pukʃətə mədiklaə, neto menə.

— Dak mʹj seteəmbʹ, mʹla te on?

— Naʃmek voʃ^tzə menə. Viʃtalasə, ʃeʃi-
na pʹvkakət pukalə.

— No da te en ʹzvzʹ. Nekin te vʹlyn
oz pondʹ ʃeravnʹ.

Setçə lois zvonok. Me peti ətərə i pondi viz-
çiʃnʹ ʃangʹla pʹrasə. Sija dʹr ez pet, paʃtə,
polis, sʹ vərnʹ petis, a sʹ gəgərnʹ ʃut ne
vʹdənnʹs pʹvkaokkes mijan. ʃeralənbʹ, juəʃənbʹ
nozsalənbʹ ʃinnezsə. Kʹka neʃki sija kutəmaʃ
ətmədərʃaŋnas. Me nʹ dʹnə lokti da i viʃtali:

— Əj, te, ʃangʹla pʹra, lok-ko tatçə, me
tenʹt mʹjkə viʃtala.

A sija menʹm:

— Estən ʃangʹla pʹraes avuəʃ. ʃutkə
te etə menə on su siz, menə ed suənbʹ Lizaən,
a famiʹllo menam Kosəj.

— Ladnə, ladnə lok, kər korənbʹ. Nʹvkaes
kutçiʃisə sʹ verdə i oz lezə.

— En mun, Liza, sija tʹskaʃnʹ pondas.

— Liza, etə ʃeʃina, sija mijanəs vʹdənnʹ-
məs vartlə.

Me dumajti oz lok. Net mezdətçis pıvkaez dıniş i loktis.

Toko bergətçis muntənnas, da viştalis:

— Ed polə, pıvoçkaez oz vartlı.

Ti menə vizçişə, me əni-zə lokta.

— Me nuəti sija vokə i srazu pır uvtas kulak vajəti.

—Vot adžan?

— Adža. Ok, i ıatəşəş tenat kiet!

Vizət, kəz potlaşəmaş, poko mıtçav, kə-
əməş gəzzet.

— Kulakəs vıttə sija ez i kazav. Me ačın eg təd, mıla me kulakəs paşkəti. Sija kutçişis kiokkeznas menam ki verdə, vizətis vıdəs çu-
nhezəs da veriñ-veriñ jurnas keris.

— Oj, oj, a esə Şçetina. Te-ed kulan eta poniş.

— Тьрмас теньт ловнь, мıla me kula?

— Zarazaşan—vot kəz. Mijan velətiş vajlis təvnas trubka vasno mu merajtişlən kod, ad-
zıvlin mozət?

— Eg, eg adzıv.

— Ok nem te on təd. No-vot, medvı jon-
zıka tıdalis. Vizətan-kə spiça vılə, dak spiça-
ıs çunşa kəzzık loas.

— Mıla siz?

— Viştali-taj, medvı jonzıka tıdalis.

— Dak mıj-zə sija etən kerə?

— Mijan vāli zonkaok Krjukov Petka se-
team-zə kʲz te: kiez pyr ņatəšəš.

Velətiš voštis sʲliš gʲz kolasiš ņaŭ, torjətliš
da puktis stokanə i sorlalis vaokən, sʲvəgʲn
etə vasə kištis šteklo torlə i eəktis mijanəs vi-
zətŋ truvkaokas. Mi vizətim, a setčĭn lovja ga-
ggez ujaləŋ, učitik -učitikəš, tokə etə truvaət
pozə vizətŋ.

Gaggez-pə ena, kʲz-šurasə kʲnəmə ņaŋən,
ŋeto esə mʲjən, dak zaraza niʲa kerəŋ,

— Bəvətan te etə vʲdəs.

— Mʲlʲa me tenə vəvəta! pjatak kəvʲ te me-
ŋm šetin dak., a to...

Sija kazalis, sto kʲk ŋvkaok ņozzašəŋ pe-
ləs sajšan.

— No te, me muna. Menə ŋvkaokez ko-
rəŋ.

Menʲm təd vʲlam ušis, mʲjlə kori me sija
i kuti dubasəkəttas,

— Te menam piŋ-pʲrjət en vajit, a to kʲz
šeta voʲ.

Sija ez i povzʲs. Sinnesə suvtətis me vʲlə
i kʲz ŋem oz təd.

— Te mʲj, vəvmin? Leʲ ŋevna dubasəs en
košav.

Dernitis poduvšə i munis zagvʲv.

A me sulala, kʲz vəvəv, da šinneznam kvar-
kʲsala.

IV.

Urokkez vərən me vərə pondi vizçişn̄ si-
jə ətərən. Neprimenno s̄lə kolə şujn̄ vokke-
sə, medv̄ ez piñlaş, da med pukşis m̄dik
parta v̄lə me d̄niş, a to, k̄z lezn̄ etikəş,
to i m̄dik voļa voştas, povn̄ oz pondə.

Esə ozyk me pondi t̄dn̄, sto ovn̄ sija
pondas Gərdejovvez̄n̄ posad doras vaz pozar-
v̄ska saj̄n̄. Vot me i suvti v̄ska sajas. Viz-
çişa, vizçişa — oz lok.

İnkaez-ñi poda juktavn̄ vadərə vasətən̄,
remd̄n̄-ñi pondis, a sija şo avu.

Me vər skola d̄nə şivətçi, adza mijan z̄r-
j̄n̄ viok sotçə.

Р̄ri me setçtn, a nija setən k̄kdas mort
gəgər. Çukərtçəmaş velətiş p̄zan d̄nə i m̄j-
kə j̄liş vajitən̄. Çanḡļa n̄r̄s s̄ran̄s, kias
karandas. Unaz̄k setən v̄lisə n̄vkaokkez. No
i zonkaokkez mort vit k̄n̄m me toko kazali.

Nija v̄lisə ş̄ena verd̄n̄, ь̄n̄z̄k vi d̄niş,
med ez adzə nijə, a Çanḡļa n̄r̄ narosno lam-
pasə levtis v̄ləz̄k.

— Kin setçin?

Me vizəti jonz̄ka, setçin

Vaņka Şlapin!

— A-a-a sedin! N̄vkaezkət sovet keran?

Sija toko m̄dis əmsə paşkət̄n̄, k̄z Çanḡ-
ļa n̄r̄ oçalis sija.

— Mijan zaşedaŋŋo. En şorlav mijanlə, okta-kə, pukşь mijankət da kьvзь.

— Мъј ti etə pukalatə, кьз вавукаез?

— Vizəta me, a sija şinneznas mərtçəcis me vьlə.

— Şteçinın, pondan-kə kaщьнь umələ, mi tenə zasətamə.

— Kinəs — menə?

— Da, tenə!

— Ak te....

Bəşaŋanьs şurkŋitis ьвəs, i kinkə јualis:

— Tijan dьnə rozə?

Meşarniti — setən Antonina Vaşillovna. Vot vajətis sija seteəm kadə. Кьз вь ңe sija, me вь eg vizət zaşedaŋŋo vьlas. Вьдənnьs dьrŋi-вь sija, Çangьja pьrsə tili, a ətləьn i Vaŋkalə şuji-вь

— Ita ңedeļə me vurзьka eg i velətçь. Кь-əəm-zə setən velətçəm? Kər pukalan skolaьn, sija seŋn ordçən tekət pukalə. Sь dьr ңem јurə oz pьr, a rьtsə vəra-zə ңe urokkez јьliş, a kolə nunнь sija karaulitнь.

Sija tьdalə seteəm kitrəј, sьşşa kitrəјзькьs ави. Urokkez вььn pukalə, аçьs меньm peļponezəz ави, me-вь sija vermi ətik çuŋo-kən liçьнь-a sija menə вьттə oz i adзь. Вьттə

me sь озын gag кьeэмкə. А кьз зьгјиш petas, сь 'gəgəryn çelađ, кьз çurka дьнын mos.

Кьeəvtasə sija i veflētəнь, ñeto orsəнь.

Orsannez sija vərjis seteəməş-zə кьтəн, med orsisə unazьk çelađ. Ətikə seteəmə adzəт, med orsнь tujis unazьklə, gьrişşezlə i uçəttezə ət-kosta vьd skolaəп.

— Мeньт ədđəп lois şəkьt, мьла mijəп vəв zonkaez сь verdə lakəşəнь, кьз i пьvkaez Ньv-kaokkezlə siz i kolə kernь.

А to-ed zonkaez, i nija ськəт. Me сь vəгьп toko kazali; mekəт koļtçis toko Peŭka Popov. Vaŭka pervoşəп satlaşis пьдьнşəп me дьнə, me дьнşəп нь дьнə. Ez təd kin дьнə suvtнь.

No сь vəгьп i sija suvtis Çangьlanьr дь-пə. Vot кьз əta lois Peŭŭçə me kori sija as дьпəт i juala:

— No кьз tenat Çangьla ньr olə?

— Кьeəт sija menəт. Boş as dmat sija.

— A zəşedaŭnotə tijaŭliş lunətin-i?

— Eтə mədik đelo. Setçin uz.

Mijə mədam kooperacija skolaas kernь.

— Məteгəп mədat vuzəşнь?

medvь şurnьtə kokŭitzьk vəli məteгəпь.

— Ñe məteгəп, a мьj kolə velətçşezlə.

— Çangьla ньralə okota lois lьmт orsнь Nija jansətçisə кьк ladorə əт mundaə i pon-disə orsнь. Mijaŭəs nija oz korə: nia ñekər

mijanəs oz korlə. Vaŋka nəjitçis, nəjitçis, a sь
вəгьп kotərtis нь дьнə i суə:

— Boştə mijanəs.

Кькнан лadorşanas ʒarŋitise çangьла пьра
вьлə. Sija ɲevna кьвзьstis.

— A kinəs tijanəs?

— Menə, Pjodorəs i Şçetinaəs.

— Me og təd. No, мьjnə keran (loktə,
mi ɲekinəs og vasətə).

Vaŋka rad lois i gorətis:

— Şçetina, Pjodor, loktə.

Me gorəti sь вьлə:

— Mun te vakrames! пьvka pastuk.

Кьз ронok: вəвətisə sijə, a sija i rad.

Ozьk вь sija povzis, a setən кьтçə-te çe-
çəvtis ɲelki.

— Açьt te ron.

— J pondis пьkət orsnь.

— Mi Pjodorkət vizçişьstim, кьтçəz nija ez az-
zə orsnь. Sь вəгьп katajtimə çorьta ьm ko-
mokkez, vadim nijə i supkim — sija Vaŋkaьslə,
a me çangьла пьгьslə. Menam ьm kokoьs inmis
çangьла пьгьslə juras. Sija kutis dojdəm mes-
tasə, no gorьпь ez ronь. Toko voştis ьm
kokoь zьnsə i suis:

— Te мьj-zə açьt on ors, a supkaşan? esə
ji torən.

— Vaŋka setçə viştalis:

— Da mьj, zavь!! çelad, davajte nija...

J setən drug ət mədərşan mijanlə ponda isə loknь kokollez. Mi pervo supkaşim panьt, da raz ньkət ləşalan, kər, nija setçin ңoldas mort gəgər. Mijanəs siz supkalisə Ыmən: ədva vesətçimə. Me viştali Vankalə, sto sьlə əni ətkod, ңe ovnь-ңi mu vььn, piңnetə kəs pazda.

V

Rьttezən nija vьd lup əkşьlisə skolaə i mьjkə jьlis şornitlisə. J mьj jьlis oғir verməнь sьmda şornitnь?

—Vot og vezərt.

Eta peñiça rьtə, me adzьli, kьz Antonina Vaşillovna vəra loktis нь dьnə. Petisə nija-vьdənnьs ətlaьn, a Antonina oskis çangьla nьrsə.

— Əddən te bur, Liza. Əni mijan siz pondas piznь uz, toko vizşь.

Me zevşisi ugəv sajə i vizçişa. A sija, kьz tədis etə.

— Çelad ti-vь kollit Lizasə. Əddən poləm petə leznь sija ətnasə seteəm ьlə.

— Mi i siz mədam kollьnь. Vьd rьtə.

— Sь vьlə Şçeçina ləgalə,— ңavəstis kinkə. Sija mədə vartlьnь Lizasə.

— Kьz vartlьnь, mьj ponda sija tenə?

— Me pellez əsəti da kьvza, mьj sija me jьlis lovнь pondas?

No setən, şərşən-vərşən kыk zonka, kotərtisə meləñ. Меньм kovşis çozazыk pыssынь.

— No kreşşenñaas me kerі aşşim uz. Antonina Vaşıllovna koris mijanəs vizətnь sovhoz „Krasnəj paхар“. Меньм dьs petis munь setçin, no me muni, kыз зik tədi, siz, mьşa, arkmas.

— Munim mi pavzun kadə. Noñən mijan nin-kəmmezən loktisə, a lun vəli ul, lьm uşis i setən-zə sьlis. Kыçəз nija kotraşisə kəmaşнь mədrəv, kad una çulalis.

Sija tuj vьльn, kəda munə sovhozə, em vərok-pipuain. Kьəvntə sija tuj. A kər loktis sь dьnə, suvtəti asьm mog. Suvti Çangьla nьra dьnə, vьttə mijan kolasьn çem ez vəvль i sua:

— Liza, munam vəşкьta pipuain kuza. Mi çozыk vьdənnьssa loktam. Me təda seti tujsə.

— Me açьm təda. Setən mijan aslanьm çerevñaьs matьn. Toko me og mun tekət.

— Mьj polan?

— Og pov, əddən kolə sçetəmьskət munьnь.

— Me təda-ñi, sto polan. Vьdəs nьvkəez seteəməş.

— Sija gərdətis. Меньм çem ez gorətçь, a munis Antonina Vaşıllovna dьnə, suskətçis sьkət i kezis rasokas.

— Меньм toko sija i kolis.

Kər mi munim ыләзък нь дьниш, ме сувти i vištali:

—Vot мьј, ме совхозə og mun.

—Әни верта gortə. Те тозə mun.

Асът тəдан кьтцə мунан, а токо асьн вишт-
tav Антојина Вашилловналə, ми-рə əслим туйль-
шаң. Кьлин?

— Нем ме eg vištav. А ətnam совхозə
muna. Dumajtan, ыл pola?

Me kvaṭiti sija kiəṭtis i dərṅiti dьnam.

— Munam, ыл? munam?

No sulav, əni me tenьt... Әни te me дьньн...

— Suvt piзəs ылат!

Sija vəra vəlլ pondəṭcə vasək кьvveznas:

— Oj, Ŗcetina, tenə zavьл salnəј ron purəma.

— No me eg кьvзь sija.

— Suvt, Çangьla ньr!!

Vuvṭьsti сь ылə kulaknam.

Sija uškəṭcis kotərtнь, ме сь Ŗəгьн.

Kotərtis sija кьз курəг: кьтцə сьлə setəəm
sapogokkeznas, da esə льм куза.

— Me vit кьньмиш, кьз cəṭcəvṭii vəti sija,
kuti saləṭtis qevna, no me esə əddənzьk us-
kəṭci i kvaṭiti sija кькнан kinam. No setən
mijan kok uvtьн ukṅitis льмьс, кькнанньм mi
vejim piзəs vevdərəз. Сь mestьн гəр vələм.
Vevdərşanas sija nəvəṭəм льмən, а uvtas se-
tən va vəli. Льм меньм pyris sapoggezam.

Me povzi, sulala i nem og su.

Çangyla nyr kьssis petis, a me sulala.

Sija pondis gorətlьnь me vьlə:

— Mьj-nə te ssetin? Pet, kəzьt ed.

Me pondi kьvнь, kьz mençim kokkezəs vajətəm kəzьtьs i çozzьk peti.

— Çangyla nyr sulalə me dьnьn. Əni-vь tujis şpinaas teçnь sьlə, no menьm ne okota-ңi vəli. Kьeəm setən tьskaşəm, kər sapoggeziş va kotərtə.

— Mo mьj-nə te vəra vizçişan? Kotərtam çozzьk!

— Kьtçə?

— Mijanə, munam dєrevņaas. Setən avu ьлн. Koştişam da vəliş munam.

— Me nem sьlə eg vistav, vərgətçi i muni.

— Kьçə te, sçeçina?

— Gortə, vot kьçə.

— Dugдь, sçeçina, mьj te vьsitçan? Kьn-malan-ed.

Kəd kosta vajitis mekət, a me peçitçi, kokkezə menam tuvdisə.

Me vəgətysti kьzçunçeznam, kьla nija zik ruovəjəş. Nem oz vezərtə.

Sek me şetçi sьlə, muni. Mьj-nə keran, seteəm-kə lois kad.

Dєrevņa dьnəz vəli versta kьk kьnьm.

Mi kotərtim munda vɛn vəli, ətrɛr eg i suvtlə, ʧangɣla nɛr pɛr me ʃərn letkis kotərtis:

— ʧozzɣk, ʧozzɣk. Setçin sotçışam. A to kɛnman.

I kɛʃaŋ toko sɛlən vɛn voʃʃis?

Ogradaɛn nɛlən kəeəmkə muzɣk pəs pot-kətlis. Sija kaɣalis mijanəs, ʧəpkis ʧer i loktis paɛt mijanlə.

— Liza, te kɛʃaŋ?

Sija tokon kiən əvtɛstis sɛlə.

— Norovit, ʃaʃ, nekər tekət.

Kerkuɛn sija kɛskalis aʃʃis sapoggez, kolçis kəmtəg i menə eəktis kɛskavɛn:

— Kɛskav te. Da ʧozzɣk!

— A no tenə, mɛjkə-taj, kɛz kuləm te.

Me eg jestɛ pukʃɛnɛ labiç vɛlə, kɛz sija mençim kvaʃitis sapog, kɛskis ətsə, sɛvəɣn mədsə.

Sapoggez teçis gor vɛlə, ɛaməttez ses vɛlə əsətis, a me vɛlə gorəɛstis:

— No, mɛj pukalan? Kaj gor vɛlə, setçin soɛt.

— Nija mədisə kolɛn menə uɣnɛ; no me eg kolçɛ: poli, menə, mɛʃa, gortɛn vidɛn pondaɛ. ʧangɣla nɛr mekət-zə ləʃətçis munɛn, da sɛlən aj-mamɛs ez lezə, kər me peti i pondi munɛn, a sɛlə sɛ kosta mɛjkə tədlas uʃis i sija me ʃərə vətçis i gorətis:

— Sulav, pyr kerkuas.

Pyrim.

— Kъskav sapoggeta.

— Mъja? Nija ed koşmisə-ņi.

— Kъskъv, tēda mъjlā. Aja, vaj vaz gazet.

— Ajъs kъskis gazet i ņetis, a sija voŝtis, da torjētis kъk torjā.

— Na, kaŭŭ kokketā.

Setān menam lāg petis: kamandujtā me vъ-
lъn, kъz uĉiŭik vъlъn, a me kъvza sijā.

— Og me pondъ-kaŭŭnъ. Mъj sija trepiĉ-ja-
mъja kъeāmkā, sonъt razъ sъŝaņ?

A ajъs sълān pukŝis mekāt ordĉān da lapkā-
tъstis ŝpinaēs.

— A te — kъz tenā? — te kъvzъ sijā. Sija me-
nam otĉajņej — vъdās tādā.

Kъz-ņekъz vermisā. Umāļ-ed, jāras asnъ-
ravnъ. Da i sъ vāgъn gizātnas burzъk lois, sonъt-
zъk. Toko kār lokti gort dъnā, da sek kazali, mъj-
lā nija gazet mъtĉalisā, vot mъŝa, olam ņe ād-
ĉān emāēs, a gazettez lъddātam, obrazovannāj-
ēs, ņe kъz ti.

VI.

Pondēļņikā me lokti skolā. Vizāta — kari-
doras āsalā vъt gizāt līs. Sъ vъlъn vъd rāma
risujtāmmēz, nъ gāgār gizām, tъdalā, kiŝān, a
abu peĉatajtām. Vēvdāras gъriŝ sъpassezān gi-
zām: „Ŗtengazeta“.

STENGAZETA

Antonina Vaşıllovna esə ez-na lok, me pondi resujtəmsə ƚozzavn̄. Ətik vəli seteəm, sto me pondi vakşn̄ skola pašta: resujtəm vəli ьзыт zonka — piçəvtəm şinneza, ьдәс şəd, ƚaƚəş. Ki-ez levtəmaş ьлә, kulakkez ьzmitəm, a şinnezsə mädərtəm, кьзи ьв.

Me дьг. ƚozzali sija, сьвəгьп vuzi ozlan, uvlaçə. I drug menə, кьз pesən jur kuzaam sətis. Risujtəms ьли gəgərtəm ramkaezən. ьли-şan i ulişan gizəm. Me esə eg i ьддь, a ka-zali mьj sija...

Ez-kə lo-вь звонok, me sulali-вь setən kuz lun. Kər me ьри зьрjə, vizəti ьг kok uvtam i çem eg adзь. Toko кьли, sto me ьлә ьдәп-ньс vizətəнь. Сь kosta me кьтçəkə uşkətçi-вь, çeto potkəti jurəs, ьurzьk-вь меньм ьли, a eg çerpit-вь me eteəm stьdsə.

—Kər me ьukali urokkez ьльп, çem меньм juram ez ьг. Velətiş kər çiktujtis zadaça, me peşçi кьвзьнь, no çem eg vezərt. A çedьг mьjiş i ьдәс lunəti eta jьliş, a çe ьльп me дьпşan ьukalis Çangьla ьг. Me pəv şinən ka-zali сьлиş çikişoksə i dumajti: „A mьj, кьз-me estən-zə зьрjas səta сьлə peļvokas. Sija-ed set-çə menə risujtis“. I asьп аçьм, кьз ььттə, kin-kə jəz, vizə кьв: „A mьj ponda, raz eta çe ьь?“

Velətiş loktis me dənə i jualis:

— Te mьj etə?

Me povzi, çetçəvti kokkez vьlə, vizəti aslam tetrad vьlə, a tetradə menam ətmədərə suç kьrlaləm karandasən.

Кэвь озьк, dak velətişьs pondis-вь менə povzətьльнь, a əni nem ez vištav, bergətçis i munis ozlaң, mьj-pə sьkət vajitнь.

Бзьт peremena kosta me peti ətərə. Вьдəн-ньs orsəнь, şeraləнь, a me vetləta ətnam i nekin me vьlə oz vizət. Bokəttam kotərtis Peška. Me dumajti, kəť sija mьşa şivətças, a sija kьz menə kazalis, bergətçis meləniş i kotərtis.

Sek me pьri zьrjə, voştı sunka i muni gortə, aş kəť mьj kerə ajə — kəť vartlə, kəť ətərə vasətə, a me seşsa og mun skolaə. Mьj menьm setçin kernь əni?

Med nekin menə ez adzьv, me peti narosno vəriş vorotəezət i muni vokiş tuj vьlət. No setən menьm vərşənam kinkə kьtsəvtis:

— Şeçina!

Me zarñiti. Setən Çangьla ньг.

—No mьj tenьt kolə? Serpalin dak radujtçь!

Sija menə kvařitis paşəttim i şinnezsə suvtətis me vьlə.

— Şeţina, munam orsn̄ miĵank̄et, setcin v̄d̄ann̄s ten̄ koss̄n̄, a te avu. Mi Ivank̄et v̄dlaiş kossim z̄rĵiş i karta v̄liş—ņek̄t̄n avu.

— B̄ara te v̄v̄et̄čan, me-ed t̄da, te men̄ ɣl̄tlan toko.

— Zav̄ɣl̄ Şeţina, çesn̄ej slovo. Munam viz̄etam.

Orsis̄a niĵa paraez̄n. Ivan, k̄et kazalis men̄, v̄t̄te v̄l̄ rad lois.

— No k̄t̄n-n̄a te Şeţina? Çoza zvonok, a te avu, lok çozz̄k.

N̄vkaes p̄ervo ez m̄d̄a men̄ kutavn̄, po set̄n v̄ara v̄eli Liza i siĵa medp̄ervo me verd̄a kut̄işis, s̄v̄erşan̄ i muk̄addez. Z̄rĵ̄a p̄rim L̄izak̄et ̄tlan̄. Siĵa men̄ vizis kīt̄tim i vajitis:

Me viş̄tala ç̄eľad̄l̄a. Mi t̄dam, m̄ĵ kern̄? K̄leĵitam siĵ̄ risunoks̄a vevd̄erşan̄as i gizam: „Vevt̄tis redkoĵegia.“

Siz i keris̄a. Viz̄eti me s̄ v̄l̄a, siĵa m̄dik lois.

Vot set̄n v̄liş i lois siĵa. Viz̄et̄b̄sti me s̄ v̄l̄a, a siĵa zik m̄dik loəm. Ne m̄dik, a ... Me og t̄d, k̄z viş̄tavn̄ et̄a. No, vot ozz̄k me s̄ v̄l̄a şo l̄egali, şo m̄di siĵ̄ v̄art̄l̄n̄,

a əni sija menym jortteziş med bur jort, bur-
zyk rodnəj sojša.

Siz-tu sylən bydəs koļcis, kыз i ožzyk: i
çikişokys seteəm-zə, i nyrəs vylañə vizətə.
A kыз-вь əni kin toko ətik çuņokən vərzətis,
me-вь sylə og təd myj — jursə-вь orəti.

Допль
Цена 20 уг.
коп.

Замчалов — „КУРОНОСАЯ“.
На Коми (пермяцкий) язык
перевела М. Сысолетина

Редактор И. А. ШАДРИН
Тех. ред. А. И. ТАГАН
Художник И. И. КРОХАЛЕВ

Заказ № 1046. Окдлит № 1557. Тираж 2000 экз. 3/4 п. л.
в 1 п. л. 40000 типографских знаков.

Кудымкарская типография Уралполиграфтреста.